

KOD UCZNIĄ

--	--

DATA URODZENIA

--	--	--	--	--	--	--	--

dzień   miesiąc   rok

FINAŁ XIII POWIATOWEGO KONKURSU PRZYRODNICZEGO DLA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

18 kwietnia 2015 roku

Instrukcja dla uczestników konkursu:

Witamy Cię serdecznie i gratulujemy zakwalifikowania się do finału XII Powiatowego Konkursu Przyrodniczego dla uczniów szkół podstawowych.

Test, do którego przystępujesz, zawiera **28 zadań**. Wśród nich jest 18 zadań zamkniętych jednokrotnego wyboru i 10 zadań otwartych.

Do każdego zadania zamkniętego zaproponowano cztery odpowiedzi, oznaczone literami: A, B, C, D. Odpowiada im następujący układ kratek na karcie odpowiedzi:

A	B	C	D
---	---	---	---

Wybierz tylko jedną odpowiedź i na karcie odpowiedzi zaznacz krzyżykiem przy pomocy długopisu lub pióra (do kodowania nie można używać ołówka) kratkę z odpowiadającą jej literą, np. gdy wybrałeś odpowiedź „A”:

~~A~~	B	C	D
--------------	---	---	---

Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz inną odpowiedź:

~~A~~	B	C	D
--------------	---	---	---

Za każdą poprawnie udzieloną odpowiedź otrzymasz jeden punkt, a za odpowiedzi błędne lub brak odpowiedzi – zero punktów.

W 10 zadaniach otwartych, za rozwiązanie których możesz otrzymać maksymalnie 28 punktów, pełne rozwiązania zapisz starannie i czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj (**nie stosuj korektora!**).

Podczas trwania konkursu nie możesz korzystać z pomocy naukowych (w tym również kalkulatora). Nie wolno Ci również zwracać się z jakimikolwiek wątpliwościami do członków Komisji.

Na udzielenie odpowiedzi masz 45 minut. Jeśli skończysz rozwiązanie testu wcześniej, sprawdź go kilka razy, oddaj Komisji kartę odpowiedzi oraz zestaw pytań i opuść salę.

Życzymy Ci powodzenia!

ZADANIA ZAMKNIĘTE:

Zadanie 1. (1 pkt.)

Który z wymienionych sąsiadów Polski ma dostęp do morza:

- A. Czechy
- B. Słowacja
- C. Litwa
- D. Białoruś

Zadanie 2. (1 pkt.)

Dojrzały owoc pomidora pochłania wszystkie barwy z wyjątkiem:

- A. zielonej
- B. białej
- C. czerwonej
- D. czarnej

Zadanie 3. (1 pkt.)

Zapłodnienie zachodzi w:

- A. macicy
- B. jajniku
- C. jajowodzie
- D. jądrach

Zadanie 4. (1 pkt.)

Roślina rosnąca na innej roślinie, ale zwykle nie prowadząca pasożytniczego trybu życia to:

- A. sukulent
- B. suchorośle
- C. epifit
- D. porośle

Zadanie 5. (1 pkt.)

Którą, w kolejności od Słońca planetę Układu Słonecznego nazwano na cześć boga mórz:

- A. 8
- B. 4
- C. 1
- D. 3

Zadanie 6. (1 pkt.)

Przykładem zawiesiny jest mieszanina:

- A. oleju i octu
- B. wody i cukru
- C. wody i atramentu
- D. wody i startej kredy

Zadanie 7. (1 pkt.)

Komórka zwierzęca posiada w swojej budowie:

- A. chloroplasty
- B. ścianę komórkową
- C. błonę komórkową
- D. leukoplasty

Zadanie 8. (1 pkt.)

Zaznacz zdanie prawdziwe:

- A. Do pomiaru ciśnienia atmosferycznego służy higrometr.
- B. Kolory żółty, zielony i czerwony to barwy podstawowe.
- C. Woda w przyrodzie występuje w dwóch stanach skupienia.
- D. Powietrze zimne opada a ciepłe się unosi.

Zadanie 9. (1 pkt.)

Dyfuzja to zjawisko samorzutnego mieszania się różnych substancji ze sobą. Która odpowiedź podaje tylko przykłady dyfuzji:

- A. mieszanie herbaty łyżeczką, rozchodzenie się zapachu w powietrzu, otrzymywanie farby pomarańczowej przez zmieszanie żółtej i czerwonej
- B. topnienie lodu, rozchodzenie się zapachu w powietrzu, znikanie w powietrzu smugi dymu
- C. rozpuszczanie się cukru w herbacie bez mieszania łyżeczką, znikanie w powietrzu smugi dymu, rozchodzenie się zapachów
- D. rozpuszczanie się cukru w herbacie bez mieszania, otrzymywanie plasteliny zielonej przez zmieszanie żółtej i niebieskiej, przepływ prądu elektrycznego

Zadanie 10. (1 pkt.)

Przykładem dźwigni jednostronnej jest/są:

- A. nożyczki
- B. waga szalkowa
- C. szpadel
- D. obcęgi

Zadanie 11. (1 pkt.)

Chłopiec wszedł do klasy i zaparowały mu okulary. Jego koledzy byli świadkami zjawiska:

- A. skraplania
- B. sublimacji
- C. parowania
- D. resublimacji

Zadanie 12. (1 pkt.)

Jakie zjawisko zaliczysz do przemian odwracalnych:

- A. krzepnięcie wody
- B. topnienie lodu
- C. rozpuszczanie soli w wodzie
- D. wszystkie odpowiedzi są poprawne

Zadanie 13. (1 pkt.)

Zaznacz poprawną kolejność struktur oka, przez które przechodzą promienie świetlne.

- A. soczewka → źrenica → siatkówka
- B. źrenica → siatkówka → soczewka
- C. źrenica → soczewka → siatkówka
- D. siatkówka → źrenica → soczewka

Zadanie 14. (1 pkt.)

W którym zapisie poprawnie przyporządkowano roślinę warstwie lasu:

- A. mech - podszyt
- B. leszczyna - warstwa koron
- C. buk - ściółka
- D. poziomka – runo leśne

Zadanie 15. (1 pkt.)

Który z wymienionych poniżej narządów wytwarza żółć wspomagającą trawienie?

- A. żołądek
- B. jelito cienkie
- C. jelito grube
- D. wątroba

Zadanie 16. (1 pkt.)

Wskaż negatywny skutek stosowania soli do posypywania dróg zimą:

- A. nie dopuszcza do zamarzania wody
- B. chroni pieszych przed upadkiem
- C. ogranicza pobieranie wody przez drzewa
- D. chroni samochody przed poślizgiem

Zadanie 17. (1 pkt.)

Ziemia okrąży Słońce z prędkością 29,76km/s. Ile kilometrów przebywa Ziemia w ciągu minuty?

- A. 1 785,6 km
- B. 17 856 km
- C. 178,56 km
- D. 178 560 km

Zadanie 18. (1 pkt.)

Wskaż odpowiedź, w której kontynenty przedstawione są od największego do najmniejszego:

- A. Afryka, Ameryka Północna, Antarktyda, Europa
- B. Azja, Ameryka Południowa, Ameryka Północna, Europa, Australia
- C. Antarktyda, Ameryka Południowa, Europa, Australia
- D. Ameryka Północna, Afryka, Antarktyda, Australia

ZADANIA OTWARTE

Zadanie 19. (0-2 pkt.)

Przyjrzyj się mapie Polski i uzupełnij zdania nazwami kierunków geograficznych.

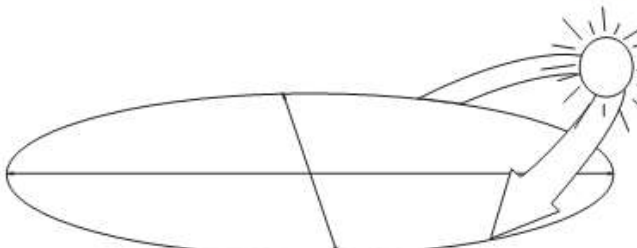
(wpisz pełne nazwy lub skróty międzynarodowe)

- 1. Łódź leży na ..... od Warszawy.
- 2. Warszawa leży na ..... od Krakowa.
- 3. Gdańsk leży na ..... od Białegostoku.
- 4. Łódź leży na ..... od Poznania.

Zadanie 20. (0-3 pkt.)

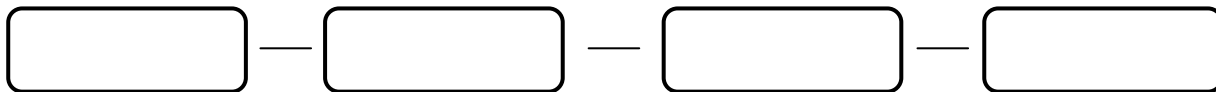
Rozpoznaj przedstawioną na rysunku porę roku. Zapisz datę jej rozpoczęcia. Za pomocą angielskich skrótów określ kierunki geograficzne miejsc wschodu i zachodu Słońca o tej porze roku.

Pora roku		Data rozpoczęcia pory roku
.....		.....
Wschód Słońca		Zachód Słońca
.....	N	.....

Zadanie 21. (0-3 pkt.)

W strefie przybrzeżnej jeziora obficie występuje plankton: glony, pierwotniaki i mikroskopijne zwierzęta. Żyją tu także ryby, między innymi wszystkożerne karpie i płocie oraz drapieżne szczupaki. W głębszej wodzie jeziora można spotkać grzybienię i moczarkę kanadyjską. Na brzegach żyją wydry, które polują na ryby.

Z wybranych organizmów wymienionych w tekście ułóż łańcuch pokarmowy składający się z 4 ogni. Pamiętaj o strzałkach.

Zadanie 22. (0-3 pkt.)

Uzupełnij tabelę.

Skala liczbowa	Skala mianowana	Podziałka liniowa
1 : 300	.....	
.....	1 cm – 100 m	
.....	.....	

Zadanie 23. (0-2 pkt.)

Przyporządkuj ruchowi obiegowemu i ruchowi obrotowemu Ziemi właściwe cechy.

Wpisz w odpowiednich ramkach przypisane cechom litery.

Ruch obrotowy Ziemi: .....

Ruch obiegowy Ziemi: .....

A	Odbywa się po orbicie wokół Słońca.	D	Powoduje zjawisko dnia i nocy.
B	Odbywa się wokół osi ziemskiej.	E	Odbywa się z zachodu na wschód.
C	Powoduje zmiany długości dnia i nocy.	F	Powoduje zmiany pór roku.

Zadanie 24. (0-2 pkt.)

Przyporządkuj wymienionym pojęciom odpowiednie definicje:

1.	Rozpuszczanie	A.	Usunięcie rozpuszczalnika z mieszaniny w podwyższonej temperaturze
2.	Roztwór nasycony	B.	Wydzielanie z mieszaniny substancji stałej w postaci kryształów
3.	Odparowanie	C.	Mieszanina jednorodna, w której w danej temperaturze i pod danym ciśnieniem nie można rozpuścić więcej substancji rozpuszczonej
4.	Krystalizacja	D.	Tworzenie mieszaniny jednorodnej co najmniej dwuskładnikowej

1. - ..... , 2. - ..... , 3. - ..... , 4. - .....

Zadanie 25. (0-2 pkt.)

Wykreśl te litery, przy których napisane jest fałszywe stwierdzenie.

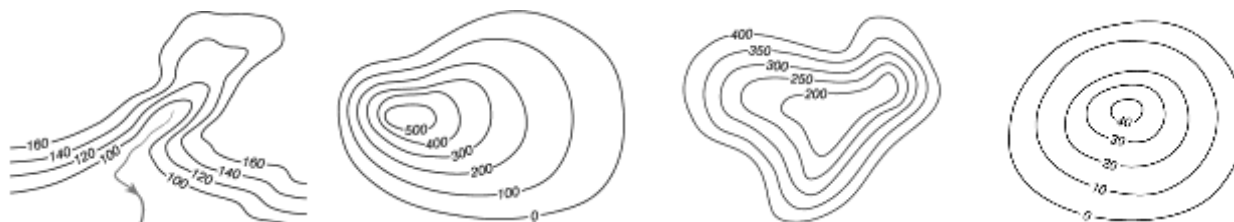
Rosiczka jest rośliną owadożerną.	G
Glukoza jest rodzajem tłuszczu	C
Kukułka podrzuca swoje jaja do gniazd innych ptaków	O
Ślimak jest płazem	Y
Stonka ziemniaczana żeruje na bulwach ziemniaków.	N
Antybiotyki to lekarstwa przeciw wirusom	K
Żaby nie posiadają szkieletu kostnego	A
Chlorofil jest odpowiedzialny za zielony kolor liści	D
Paradontoza jest chorobą przyzębia (np. dziąseł)	Y

Pozostałe litery odczytane z góry na dół utworzą hasło. Oznacza ono:

- A. owady, wydające latem charakterystyczne zespołowe dźwięki (cykanie)
- B. gruczoły płciowe produkujące komórki i hormony płciowe
- C. okres, w którym zwierzęta łączą się w pary i przystępują do rozrodu
- D. typ gromady zwierząt

Zadanie 26. (0-2 pkt.)

Pod każdym rysunkiem poziomicowym zapisz, jaką formę terenu przedstawia oraz czy jest to forma wklęsła, czy wypukła.

forma terenu

.....

rodzaj

.....

Zadanie 27. (0-3 pkt.)

Jakie skały i minerały występują na wyżynach i w górach? Wpisz przy nazwach geograficznych odpowiednie cyfry.

1. Less, 2. Granity, 3. Piaskowce, 4. Wapienie, 5. Węgiel kamienny, 6. marmury chęcińskie

WYŻYNA ŚLĄSKA	
WYŻYNA LUBELSKA	
WYŻYNA KRAKOWSKO-CZĘSTOCHOWSKA	
GÓRY SWIĘTOKRZYSKIE	
SUDETY	
TATRY	

Zadanie 28. (0-3 pkt.)

Wpisz w okienka na mapie cyfry odpowiadające wymienionym kontynentom i oceanom.

1 – Afryka; 2 – Ameryka Południowa; 3 – Azja; 4 – Ocean Arktyczny;

5 – Ocean Indyjski; 6 – Antarktyda.

